

سرشناسه: اورتایلی، ایابر، ۱۹۴۷-م.

-Ortaylı, İlber, 1947

عنوان و نام پدیدآور: انسان آینده خود را چگونه می‌سازد؟/ نویسنده ایلبر اورتایلی؛ مترجم گلناز نوری.

مشخصات نشر: تهران: نسل نواندیش، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۳۲۸ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۰-۹۰۳-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: İnsan Geleceğini Nasıl Kurar?

موضوع: راه و رسم زندگی

Conduct of life

خوشبختی

Happiness

برنامه‌ریزی

Planning

شناسه افزوده: نوری، گلناز، ۱۳۶۹- مترجم

رده بندی کنگره: BF۶۳۷

رده بندی دیویی: ۱۵۸/۱

شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۳۸۶۰

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

انسان آینده خود را چگونه می‌سازد؟

نویسنده: ایلبر اورتایلی

مترجم: گلناز نوری

ویراستار: افسانه رحیمیان

بازخوان نهایی: اشکان حسین‌زاده

صفحه‌آرا: افسانه حسن‌بیگی

طراح جلد: الهه عابدینی

ناشر: نسل نواندیش

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۰-۹۰۳-۲

ISBN: 978-622-220-903-2

کتاب‌های مورد نیاز خود را از فروشگاه انتشارات نسل نواندیش تهیه فرمایید.

نشانی فروشگاه نسل نواندیش: میدان ولیعصر - ابتدای کریمخان - پلاک ۳۰۸

تلفن: ۸۸۹۴۲۲۴۷ - ۹

www.naslenowandish.com

info@naslenowandish.com

NasleNowAndish

انتشارات نسل نواندیش

<https://telegram.me/naslenowandish>

«اگر شخصی... رفتگر نامیده می‌شود، باید همان‌گونه خیابان‌ها و معابر را جارو کند که نقاشی می‌کرد، به‌هون سمفونی می‌ساخت و شکسبیر شعر می‌سرود. او باید آن‌گونه خیابان‌ها را جارو کند که تمامی موجودات آسمانی و زمینی مکثی کنند و بگویند: در اینجا... کارش را خوب انجام می‌داد.»

مارتین لوتر کینگ

همه دست‌اندرکاران انتشارات نسل نواندیش، هر روز صبح کار خود را با این هدف شروع می‌کنند که مصداق جمله زیبای مارتین لوتر کینگ باشند. آن‌ها در انجام دادن وظایف خود نهایت توانشان را به کار می‌گیرند تا شما خواننده گرامی، لحظات گران‌قدر خود را با مطالعه این کتاب‌ها سرشار از بهره‌مندی و لذت کنید.

در عین حال، ما خود را از بهتر شدن کارمان بی‌نیاز نمی‌بینیم و نظرات شما را معیاری ارزشمند برای ارزیابی کارهای خود می‌دانیم، زیرا این آرا مایه بهبود کیفیت کار ما و در نتیجه رضایت بیشتر شما فرهیختگان خواهد بود.

بنابر این می‌توانید از طریق شماره‌تلفن‌های (۸۸۹۳۰۵۷۷-۸) و (۸۸۹۴۲۲۴۷-۹)، یا سایت www.naslenowandish.com و info@naslenowandish.com انتقادات و پیشنهادهای خود را با ما در میان بگذارید.

ما تشکر

بیرون علیپور

مدیر انتشارات نسل نواندیش

کلیه حقوق این کتاب برای انتشارات نسل نواندیش محفوظ است.
هیچ شخصی حق چاپ و نشر تمام یا بخشی از این کتاب را ندارد و متخلفین به موجب بند ۵ ماده ۲ قانون حمایت از ناشران تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست

- پیشگفتار ۱۱
- ارائه ۱۵
- بخش اول: انسان چگونه می‌تواند خود را بسازد؟ ۱۹
- بخش دوم: استعداد چیست و چگونه می‌توان از آن استفاده کرد؟ ۵۳
- بخش سوم: توانایی ادامه زندگی یعنی چه و چرا اهمیت دارد؟ ۹۷
- بخش چهارم: در شرایط سخت از چه چیزهایی قوت می‌گیریم؟ ۱۳۳
- بخش پنجم: جامعه چگونه خود را حفظ می‌کند؟ ۱۶۱
- بخش ششم: چگونه می‌توان از تعلیم و تربیت بیشترین بهره را برد؟ ۱۹۹
- بخش هفتم: هنر نگرستن به اطراف چیست و چگونه می‌توان ۲۳۵
- بخش هشتم: الهام گرفتن را از کجا باید فراگیریم؟ ۲۷۷
- بخش نهم: چگونه امید به زندگی خود را حفظ کنیم؟ ۲۹۵

ایلبر اورتاییلی

ایلبر اورتاییلی در ۱۹۴۷ دیده به جهان گشود. او تحصیلات ابتدایی و متوسطه‌اش را در شهرهای استانبول و آنکارا به پایان رساند. در ۱۹۶۵ از دبیرستان آتاتورک آنکارا فارغ‌التحصیل شد و تحصیلات عالی‌اش را در دو رشته علوم سیاسی و تاریخ در دانشگاه آنکارا به پایان رساند. او همچنین در رشته اسلواکی‌شناسی و شرق‌شناسی دانشگاه وین به تحصیل پرداخت. اورتاییلی پروژه تحقیقاتی کارشناسی ارشد خود را در دانشگاه شیکاگو، زیر نظر پروفسور دکتر خلیل اینالجیق انجام داد. وی مدرک دکترای خود را با مطالعه بر روی موضوع «ادارات محلی پس از تنظیمات» و عنوان دانشیاری‌اش (فوق دکتری) را در ۱۹۷۹ با مطالعه بر روی موضوع «نفوذ آلمان در امپراتوری عثمانی» دریافت کرد.

اورتاییلی به عنوان عضو هیئت علمی مهمان، سمینارها و کنفرانس‌هایی را در دانشگاه‌های وین، کمبریج، اورشلیم، آکسفورد، برلین و مسکو برگزار کرده است. او مقالاتی درباره تاریخ امپراتوری عثمانی، قرن‌های شانزده تا نوزده میلادی و تاریخ روسیه، در مجلات علمی داخلی و خارجی منتشر کرده است. در ۱۹۸۹ به عنوان رئیس گروه تاریخ اداری دانشکده علوم سیاسی دانشگاه آنکارا شروع به کار کرد. اورتاییلی بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۲ به عنوان رئیس موزه کاخ توپکاپی به فعالیت پرداخت. وی بین سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۴ استاد تاریخ حقوق در دانشکده حقوق دانشگاه گالاتاسارای بود. او همچنان به عنوان عضو هیئت علمی مهمان به تدریس در این دانشگاه مشغول است.

اورتاییلی در نوشتن به زبان‌های آلمانی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و فارسی تسلط دارد. او عضو انجمن بین‌المللی عثمانی‌شناسی و ایران‌شناسی اروپا، استاد افتخاری شاخه شرقی اکادمی علوم فدراسیون روسیه و عضو آکادمی‌های علم و هنر بوسنی و هرزگوین، مقدونیه و مونتنگرو است.

ینال بیلگیجی

وی در ۱۹۷۹ در اسکندرون ترکیه به دنیا آمده است. رشته تحصیلی او، علوم سیاسی است. از سال ۲۰۰۰ به روزنامه‌نگاری روی آورده و با روزنامه‌های: GQ, Newsweek, Hürriyet و Aktüel, nokta, Habertürk ترکیه همکاری داشته است. او در بسیاری از رسانه‌های نوشتاری و تصویری دیگر فعالیت داشته و به روایت‌گری مشغول بوده است. همچنین مصاحبه‌هایی در زمینه سیاست، فرهنگ و تاریخ انجام داده است. در ۲۰۱۹ با تاریخ‌شناس معروف، پروفیسور ایلبر اورتایلی، گفت‌وگویی با موضوع یک عمر را چگونه می‌شود زندگی کرد؟ انجام داد که در انتشارات کرونیک‌بوک چاپ و منتشر شد. او سردبیر پروژه مجموعه مصاحبه‌های نه‌یر با اسامی‌ای همچون پروفیسور دوغان جوئل‌اوغلو و وداث میلور بود که در انتشارات کرونیک‌بوک چاپ شده‌اند. در ژانویه ۲۰۲۲ کتابش با نام زمان‌های عجیب در وطن؛ گذشت دهه‌های ۲۰۰۰ ما پس از حقیقت که در آن به وقایع اخیر ترکیه در چهارچوب پساحقیقت پرداخته است، در انتشارات دوغان‌بوک چاپ و منتشر شد.

بیلگیجی همچنان به انجام مصاحبه‌های طولانی‌مدت اشتغال دارد و به‌ویژه از دنبال کردن برنامه‌های اروپایی، تأمل در دنیای جدید برآمده از تلاقی جامعه و فناوری، ادبیات و همچنین از نوشتن در وبلاگ‌های خود با اسامی اصول قدیم و زمان‌های عجیب لذت می‌برد.

پیشگفتار

انسان همیشه به گذشته خود به عنوان داده می‌نگرد. حتی زمانی که آگاهی لازم را داریم، فکر می‌کنیم «ما اسیر اتفاقات هستیم.» در حالی که، از همان لحظه‌ای که در آن حضور داریم، می‌توان برای آینده برنامه‌ریزی کرد. این یک کار ارادی و فکری است. برای اینکه انتخاب‌های شما به درستی انجام شود، باید به همان اندازه که به خودتان رجوع می‌کنید، به دوستان، معلمان و استادان اطراف خود نیز مراجعه کنید. با وجود این، استقرار آینده تحت الشعاع بسیاری از عناصری است که در دست انسان نیست، البته نه به اندازه گذشته انسان. ما باید همه این‌ها را در نظر بگیریم، اما نکته اصلی این است که ما با انجام یا تغییر دادن بسیاری از چیزها، می‌توانیم آینده خودمان و گروه و جامعه‌ای را که در آن زندگی می‌کنیم، بسازیم یا حداقل درباره آن حرفی برای گفتن داشته باشیم. انسان باید در هر شرایطی برای ساختن آینده خود تلاش کند. در این کتاب سعی خواهیم کرد پاسخ برخی از این سؤالات را بیابیم و به این موضوع پردازیم. نخست به چگونگی برنامه‌ریزی زندگی خود می‌پردازیم، اما سعی می‌کنیم به بیش از این‌ها نیز اشاره کنیم؛ زیرا مشکل اصلی فقط برنامه‌ریزی زندگی نیست، بلکه این است که: چگونه با برقراری ارتباط با محیط خود این برنامه را اجرا کنیم؟ علاوه بر این، موضوع دیگر این است که: چگونه می‌توانیم از زمان در این زمینه کمک بگیریم؟ چگونه می‌توانیم از شکست در برابر آن جلوگیری و فرار کنیم؟ چگونه می‌توانیم با جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم، یعنی با ساختار فرهنگی آن ارتباط برقرار کنیم؟ یا

اگر ارتباط برقرار کردیم، جایگاه ما در آن چیست؟ زندگی خود را به‌عنوان یک فرد تحصیلکرده در چه سطحی می‌توانیم در نظر بگیریم؟ چگونه می‌توانیم راهی پیدا کنیم؟ اگر راهی نباشد، چه باید بکنیم؟

یافتن راه خود در زندگی، یکی از موضوعاتی است که در این کتاب به آن می‌پردازیم. ماهیت بحثی که در این فصل روی آن تمرکز می‌کنیم، این است: اگر گزینه‌هایی پیش رویتان به اندازه کافی روشن و محکم به نظر نرسند، در اینصورت باید خودتان جهت مسیرتان را تعیین کنید. درواقع، اگر افرادی توانسته‌اند در کشور اثری از خود به جا گذاشته و مطرح و تأثیرگذار باشند، بی‌شک با تکیه بر همین اصل بوده است. این نوع افراد در مسیرهایی که دیگران از قبل طی کرده و آن‌ها را آزموده‌اند، قدم نگذاشته‌اند، بلکه برای ورود به عرصه مورد نظر خود به امتحان کردن راه‌های جدید روی آورده‌اند. این امر نه تنها برای مفید بودن در جامعه مهم است، بلکه برای پرمحتوا زندگی کردن فرد نیز مهم است. زندگی خیلی کوتاه است، ولی برای این هم که هیچ کاری انجام ندهی و در نهایت آن را ترک کنی، خیلی طولانی است: به‌همین دلیل است که باید برای یک جهش و پیشرفت جدید برنامه‌ریزی کنیم.

بزرگ‌ترین مشکل مردم ترکیه و همه جوامع پراکنده، ناتوانی در استفاده از زمان است. استفاده از زمان به این معنا نیست که ارتباط خود را با نعمتی مثل زندگی یا نزدیکات قطع و صرفاً روی کارتان تمرکز کنید، بلکه برعکس، به این معناست که هم می‌توانید به مسافرت بروید و هم خارج از محل کارتان را ببینید و با یافتن شادی در میان اقوامتان، کسب و کارتان را اداره کنید. البته در این صورت باید برای ساعات کاری، روزها، ارتباط خود با محیط کار و محیط خانواده به‌خوبی برنامه‌ریزی کنید. من در طول زندگی‌ام بین مردم ترکیه افراد معدودی را دیده‌ام که بتوانند این کار را انجام دهند. هرچند غیرممکن نیست و با رعایت چند اصل می‌توان به آن دست یافت.

اگر دانش‌آموز هستید، ابتدا باید به فکر درس و مشق خود باشید. اگر مادر یا پدر شده‌اید، اولین چیزی که باید به آن فکر کنید، فرزندان و اقوامتان هستند؛ به‌خصوص باید روزها و

زمان‌های مهمی را که آن‌ها به آن نیاز دارند، برایتان از همه چیز مقدم‌تر باشد. در زندگی حرفه‌ای خود باید به قول‌هایی که می‌دهید، عمل کنید و باید جلساتی را که زمان آن‌ها از پیش تعیین شده‌اند، به‌موقع و بدون هیچ تأخیر و معطلی‌ای برگزار کنید. اگر زمان به‌خوبی مدیریت شود، یعنی اگر مهندس زمان خوبی باشید، هیچ کاری نیست که نتوانید از عهده‌اش بر بیایید. البته زندگی بدون شما هم جریان خواهد داشت. در ضمن زندگی و جامعه می‌تواند موانع سختی را در مسیر شما قرار بدهند. این را همیشه در نظر داشته باشید که: وقتی با موانعی روبه‌رو می‌شوید، مهم‌ترین چیز، خواسته‌های مشروع شماست. اگر این‌ها نامشروع نبوده و شامل فعالیت‌ها و آرزوهایی نمی‌شوند که به دیگران آسیب می‌رسانند، پس باید شروع به تفکر درباره ساختن راه‌های جدیدی برای رسیدن به آن خواسته‌ها کنید. وقتی درباره این خواسته‌ها پافشاری کرده و انرژی خود را روی آن‌ها متمرکز کنید، به‌طور خارق‌العاده‌ای بازده خواهد داشت. این امر الزاماً با وجود سرمایه یا حمایت مالی خوب که بتواند پشتوانه شما باشد یا با وجود دوستان و نزدیکان آنچنانی ممکن نیست. بالینکه با تأسف باید گفت استفاده از این راه و روش در جامعه ما بسیار رایج و آسان است. درحالی‌که به غیر از این‌ها نیز شما می‌توانید مورد توجه قرار گرفته، حمایت شده و کمک دریافت کنید. درواقع پیشرفت حقیقی همین را از شما می‌طلبد. آن موقع است که، در کنار شجاعت، اخلاق نیز وارد می‌شود. برای رفاه جامعه وجود این نوع افراد بااراده و مصمم و همچنین شجاع و بااخلاق الزامی بوده و باید رو به افزایش نیز باشد. از آن‌جاکه این طرز فکر و عمل همیشه به نفع یک جامعه است، عدالت و نظم در جوامعی که این امر رایج است، بیشتر رعایت می‌شود. باید بدانید که به‌صورت مطلق، جامعه‌ای نیست که براساس هنجارها و قوانین اخلاقی زندگی کند، اما این یک سطحی دارد. بین جوامعی که در بی‌قانونی، فساد و رانت خویشاوندی غوطه‌ور هستند، با گروه‌های اصول‌گرا از نظر شایستگی و مسیری که خواهند رفت، تفاوت‌هایی به چشم می‌خورد که آن هم اجتناب‌ناپذیر است.

افراد در سنین پایین، توانایی انجام کارهای بزرگ در مدت‌زمان کوتاه را دارند، اما بدن پیران این توانایی و مقاومت را ندارد. همان‌طور که همیشه می‌گوییم، چیزی بسیار

انسان آینده خود را چگونه می‌سازد؟

مهم هست که بدن در ازای فرسودگی و پیری‌اش، به آن دست می‌یابد. آن هم تجربه است. تجربه، عنصری است که با بالا رفتن سن افزایش می‌یابد و در صورت توجه به آن و ثبت کردنش در حافظه، به‌نوعی به شما کمک می‌کند تا در امان بمانید و بتوانید از طریق آن، از نزدیکان خود محافظت کنید. همیشه باید تجربیات خود را به خاطر بسپارید و در صورت لزوم، برخی از رویدادها را به‌صورت روزانه تعیین و ثبت کنید. اگر به این سوابق دقت لازم را داشته باشید، همان‌طور که برخی کارها به‌خوبی پیش می‌روند و اگر موقعیت شما در آینده ایجاب کند، می‌توانید با استفاده از آن‌ها خاطرات خوبی را ثبت کنید. این سوابق ثبت‌شده را همیشه طوری نگه دارید که کویی در آینده قرار است خاطره‌ای بنویسد. همچنین انگار نوشتن آن‌ها برای شما یک امر اجباری تلقی می‌شود. زندگی هر فردی که زنده هست، ارزشمند است. پس لطفاً درباره زندگی خود بیندیشید و بنویسید.

در این کتاب، به‌سوالاتی که دوست گرامی‌ام، ینال بیلگجی، تهیه کرده بود، به چند موضوع مهم پرداختیم. این، نمونه‌ای از انتقال تجربه، یک آزمایش و ژانری بسیار رایج در تمام ادبیات غرب، از دوران باستان تا کلاسیک است که سیسرو، یکی از پیشروان آن است. مردم شرق چنین متونی را به‌طور منظم حفظ نکرده‌اند. تعداد بسیار کمی از شرقی‌ها توانسته‌اند افکار، تجربیات و زندگی شخصی و اصیل متفکرانه و روشنفکرانه خود را روی کاغذ بیاورند؛ از این رو، نوشتن زندگی‌نامه دشوار است. گویی آن‌ها زندگی متواضعانه را برگزیده‌اند یا حداقل آن را متواضعانه ارزیابی کرده‌اند. حال آنکه این موضوع هیچ ربطی به تواضع و خودنمایی ندارد. این یک تجربه است، آمار زندگی است و چیزی است که زندگی آن را به شما به‌طور مستقیم آموخته است. بدون شک باید آن آمار زندگی را خودتان به‌دست بیاورید و به کسانی که پس از شما می‌آیند، بسپارید. ما نیز این کتاب را به همین سبب آماده کردیم.

ایلبر اورتایلی

فوریه ۲۰۲۲

ارائه

سؤالات بسیاری هستند که ما هر روز آن‌ها را می‌پرسیم و تعدادی از آن‌ها بی‌پاسخ می‌مانند. ما در این زندگی چگونه می‌توانیم سعادتمند شویم؟ در انجام چه کارهایی و در دسترسی به چه چیزهایی خود را موفق احساس کرده و به این مفهوم می‌رسیم که توانسته‌ایم باری را به‌درستی به دوش کشیده و آن را تا جایی رسانده باشیم؟ این بار را چگونه حمل خواهیم کرد؟ کار می‌کنیم، می‌خوانیم، می‌بینیم، برنامه‌ریزی می‌کنیم، برای خودمان زندگی می‌سازیم، بسیار خوب... اما این‌ها را طبق چه معیارهایی انجام خواهیم داد؟ به نظر ایلبر اورتایل، همیشه اندازه و معیاری وجود دارد. نوعی نسبت طلایی... هرچند اکثر ما آن میزان از معیارها را نمی‌توانیم به‌دست بیاوریم یا با فاصله کمی آن‌ها را از دست می‌دهیم: در هر صورت، یک استاندارد قابل اندازه‌گیری وجود دارد. این معیار، این استاندارد، این نسبت طلایی از آن تاریخ همچنان وجود خود را حفظ کرده است. اندیشمندان از نخستین روزهای حیات اجتماعی به این موضوع پرداخته‌اند؛ میزان و معیار کار کردن، فکر کردن، خواندن، توقف کردن، تنبلی، تواضع حتی میزان و معیار خوشبختی...

با استاد ایلبر اورتایل آرام‌آرام قدم می‌زدیم. او هم صحبت می‌کرد و هم به اطراف نگاه می‌کرد. در یکی از مکث‌هایی که بین صحبت‌مان پیش آمد، گفت: «خوشبختی، هم

حق هر انسان است و هم وظیفه اوست. «شما نباید تنها برای خوشبختی خود تلاش کنید، بلکه باید برای خوشبختی جامعه نیز بکوشید.»

همان‌طور که به راه رفتن ادامه می‌دادیم، استاد دربارهٔ چگونگی زنده ماندن افراد و جامعه، درحالی که جهان و کشورمان روزهای سختی را پشت سر می‌گذارند، سر صحبت را باز کرد. شرط اول این است که ما باید شرایط خوشبختی را تحت فشار قرار دهیم و آنچه را که حق ماست، از آن مطالبه کنیم، اما شرط دیگر نیز این است همان‌طور که چتین آلتان^۱ اشاره کرده بود، نباید فقط به احتمالات منفی تمرکز کرده و از احتمالات مثبت چشم پوشی کنیم.

در حالی برای این مصاحبه طولانی آماده می‌شدم که یک فهرست طولانی مطالعاتی برای خودم تهیه کرده بودم تا هم الهام‌بخشم باشد و هم سؤالات مهمی را از پروفسور ایلبر بیرسم. کتاب‌های سنکا، سیسرو، مارکوس اورلیوس، افلاطون، فارابی، یوسف هاس حاجیب... و عناوینی چون کتبکوی، فضیلت، دوستی، زندگی خوب و مفید. این ترجمه‌ها که حسنعلی یوغل با سازماندهی فعالیت ترجمه بی‌نظیرش در دوران وزارت آموزش ملی به زبان ترکی درآورد، افق‌های جدیدی را پیش روی من گشود. امیدوارم طنین هزاران ساله صدای این اندیشمندان در کتابی هم که در دست شماست، شنیده شود.

ما همچنین با استاد اورتایلی دربارهٔ مسائل باستانی صحبت کردیم. استاد صحبتش را از مراحل که این پرسش‌ها در طول هزاران سال طی کرده‌اند، شروع کرد و پاسخ‌هایی مناسب امروز ارائه داد. وی نمونه‌هایی از تاریخ، ادبیات و هنر را مطرح کرد و تجربیاتش را به اشتراک گذاشت. علاوه‌براین، پروفسور ایلبر در پاسخ به سؤالات، توصیه‌هایی علمی داشتند که برای همه ما مفید خواهد بود.

انسان آینده خود را چگونه می‌سازد؟

سنکا^۱ در کتاب درمورد زندگی شاد^۲ می‌نویسد: «همه می‌خواهند شاد زندگی کنند، اما در دیدن اینکه چه چیز زندگی را شاد می‌کند نابینا هستند.» سپس خطاب به برادرش کالیو، مخاطب این اثر طولانی، اما درواقع به همه خوانندگان احتمالی خود، چنین می‌نویسد: «بیایید ابتدا مشخص کنیم که چه هدفی داریم. سپس بررسی کنیم که چطور می‌توانیم سریع‌تر به آن برسیم. زمانی که به راه افتادیم، تنها در صورتی که در مسیر درست قرار گرفته باشیم، متوجه خواهیم شد که هر روز چقدر پیشرفت کرده‌ایم و چقدر به هدفی که با میل طبیعی به سمت آن کشیده شده‌ایم، نزدیک شده‌ایم.»

سنکا می‌ترسید از اینکه زندگی ما که او آن را «کوتاه» می‌پنداشت، در لابه‌لای «سروشدا و همه‌مردمی که به دلایل مختلف فریاد می‌زنند» و در هیاهوی آنچه که در حال وقوع بود، تلف شود؛ به همین دلیل به وجود یک برنامه و یک هدف اهمیت می‌داد. وقتی صحبت خود را با ایلبر اورتاییلی که پدیدآورنده این کتاب است آغاز کردم، دیدم که او نیز چنین فکر می‌کند. با یک تفاوت و آن اینکه، به عقیده او نیز زندگی کوتاه است. اما او می‌گفت: «برای انجام دادن هیچ کاری هم طولانی است.»

ایلبر اورتاییلی در کتاب یک عمر چگونه می‌شود زندگی کرد؟ چهارچوبی را برای ما ترسیم کرده است تا بتوانیم زندگی خود را به یک «زندگی پرمحتوا» تبدیل کنیم و از زمان استفاده بهینه بکنیم. او این چهارچوب را با الگوهایی از زندگی خود پر کرده و قدمی فراتر گذاشته و شرح می‌دهد که یک فرد چگونه قدم به قدم خود را تثبیت می‌کند، چگونه خود را می‌سازد و این‌ها را با چه معیارهایی باید انجام دهد.

ایا می‌توانیم خودمان را رشد دهیم؟ آیا می‌توانیم معمار شانس و تقدیر خود باشیم؟ اورتاییلی با استفاده از نظریه‌های بزرگ‌ترین متفکران تاریخ که هزاران سال به چالش کشیده شده‌اند، به این پرسش‌ها پاسخ می‌دهد. بنابراین باید کاری انجام داد، اما از کجا

1. Seneca

2. On the happy life

انسان آینده خود را چگونه می‌سازد؟

باید شروع کرد؟ چگونه باید قدم به جلو گذاشت؟ در کجاها باید ایستاد و نفس کشید؟ از کدام مراحل باید سریع رد شد؟

کتاب حاضر بر این روش‌ها تمرکز دارد. بُون پاول، جامعه‌شناس آمریکایی، از مفهوم «زندان توقعات پایین» صحبت می‌کند. اگر توقعات خود را از یک کودک به دلیل شرایط سختی که در آن زندگی می‌کند، پایین بیاورید، فرصت رشد و درک توانایی خود برای آن کودک کمرنگ شده و کور می‌شود و شما در دام توقعات کم گرفتار می‌شوید. اینجا یک مسئله بزرگ مطرح است. به‌رحال در هیچ شرایطی نباید توقعات را پایین آورد. اورتالیلی از آنچه که در سال‌های تأسیس جمهوری ترکیه به‌دست آورده است و همچنین دربارهٔ اینکه چه کارهایی را باید انجام دهیم و از چه کارهایی باید اجتناب کنیم تا توانمندی‌های شخصی و اجتماعیمان محقق شود، صحبت می‌کند.

پایین نیابردن حد استاندارد خود... این اولین تکلیف امروز ماست: خواه زمانی که خوشبختی و شادی را به‌عنوان حق خود مطالبه می‌کنیم و آن را وظیفه خود می‌پنداریم، خواه زمانی که خود را می‌سازیم و خواه زمانی که به‌دنبال معیار زندگی خود هستیم... در غیراین صورت نمی‌توانیم از «زندان توقعات پایین» فرار کنیم.

پروفسور ایلبر اورتالیلی همچنان که به راه رفتن خود ادامه می‌داد، می‌گفت: «سنگی نمی‌گویند که زندگی کوتاه است، می‌گویند آنانی که در گردباد حوادث یا عادات بد گرفتار شده‌اند، آنانی که از زندگی می‌ترسند و آن‌هایی که در گذشته گیر می‌کنند. زندگی برایشان کوتاه می‌شود. شما اگر زندگی را خوب ارزیابی کنید، متوجه می‌شوید که طولانی است.»

«زندگی طولانی است، در صورتی که آن را خوب ارزیابی کنید...»

اینک به صحبت‌های پروفسور ایلبر اورتالیلی گوش فرامی‌دهیم تا یاد بگیریم که چگونه این کار را انجام دهیم.

ینال بیلکیچی

فوریه ۲۰۲۲